

HANDAN GÜLER

Selim İleri, Türk Edebiyatı'nın en ciddi açmazlarından olan ve tarafların birbirine yabancı kalması sonucu hazırladıkları antolojilerde karşı tarafı yok sayan sağ-sol edebiyat ayırımı nedeniyle geç tanıştığı için üzüldüğü bu kıymetli yazarı **NEZİHE ARAZ** hanımefendinin vasıtasıyla tanımış ve öyle etkilenmiş ki geniş külliyatının neredeyse tamamını edip okumuş. Böylece sanatta içselleştirilen hatta günümüzde de devam eden bu ayrımcılığın getirdiği yarım kalmışlıktan bu eserlerin güzelliği ile kurtulmuş. Bundan sonra okuduğu eserleri sağ-sol etiketi yerine nitelik açısından değerlendirmiş.

Sırf bu sebeplerle antolojilere alınmayan yazarın asli eserlerini 1930'larda tamamlamış olduğu halde edebiyat eğitimi içinde kendisine yer verilmediğinden Selim İleri ve sonraki nesillerin bu kıymeti tanımadan yetiştiklerini hala da günümüz eğitiminde hakettiği değere kavuşamadığını belirtilen yazar kimi eserlerden etkileyici parçalar sundu bizlere söyleşisinde.

Selim İleri'inin en çok etkilendiği eserler arasında;

İBRAHİM EFENDİ KONAĞI, (İstanbul'dan insan manzaralarının sunulduğu bu eser ilk okuduğu kitapmış),

YUSUFÇUK, (şiiirimsi bir roman kıvamında olan eşsiz bir eser)

BOĞAZIÇİNDE TARİH (gerçek bir kült eser olarak ele alınmalı ve edebiyatımızda yanına ancak Tanpınar'ın BEŞ ŞEHİR'i konmalı diyor),

TÜRK TARİHİNDE OSMANLI ASIRLARI,

EDEBİ VE MANEVİ DÜNYASI İÇİNDE FATİH, (F. S. Mehmet'in dünyayı bir bütün olarak görmesini ve ve fethettiği şehrin emanetlerine saygısını insani boyutuyla anlatır. Oysa Reşat Ekrem bizlere tarihi sevdirse de sadece kazanılan zaferler açısından bakarken Ayverdi, karşı tarafı da irdelemiş ve insani boyutu edebi bir zerafet içinde aktarmıştır),

MÜLAKATLAR (dünyada örneği bulunmayan ve kıymeti çok olan bu kitabın üzerine roman yazılmalı diyen Selim İleri eserin mutlaka okunması gerektiğini ifade etmiştir),

BİR DÜNYADAN BİR DÜNYAYA, (adlı eserde ısrarlar üzerine kendinden haberler verir, bilir ki hiçbir yazarın hayatı gizli kalmaz ancak o burada da mesafelidir, fotoğraflarında da hissedilen bu sınırı hep korumuştur.)

İstanbul Geceleri,

Samiha Ayverdi'den Mektuplar da keyifle okuduğu eserler arasında imiş. Özellikle bu eserde siyaset büyüklerine yıllar boyu yazdığı mektuplarla ülke gençliğinin kültürün çökmesi ve dayatma kültürlere kapılacağı endişelerini aktarmış kimi zaman hiç cevap alamasa da bu millet derdiyle dertlenme çabasından vazgeçmemiştir. Şimdilerde hiç bir edebiyatçının bu tür kaygılarla yetkililere yönelmemesinin yazarın farkını ortaya koyduğu da bir gerçektir.

Selim İleri, Samiha Ayverdi'nin başta **Yusufçuk** olmak üzere yazdıklarının türü konusundaki sorulara "Yazı bana değil ben yazıya tabiyim, ne olursa o yazılıyor" diyerek cevap verdiğini de ekledikten sonra günümüz insanının SAHTE SATIŞ LİSTELERİ İLE DAYATILAN POPÜLERİTE PEŞİNDE KOŞAN, EGOSU YÜKSEK ESERİ BOŞ KİTAPLARLA VAKİT HARCAMAKTANSA EDEBİYATIN GERÇEK ESERLERİNE DÖNEREK BAŞTA SAMİHA AYVERDİ'yi okumasını tavsiye etti.

On yaşında çocuktan gence, seksen yaşındaki dinleyicilerden üniversite öğrencilerine kadar değişik yaş ve bakış açısına sahip salonun ağzına kadar dolu olduğunu, oturanların iki katı kadar da ayakta izleyici olduğunu (ben de onlardandım :-)) bir buçuk saate yakın süren söyleşiden kimsenin sonuna kadar ayrılmadığını, iki yazarın da satışa sunulan eserlerinin bittiğini, vakıfça çay ve simit ikramında bulunulduğunu eklemeyi geçemeyeceğim.

Söyleşi sonrası Çemberlitaş'taki Kubbealtı Akademisinden çıkıp hafif hafif atıştıran karla karışık yağmur altında şemsiyemi açmadan Sultanahmet'e doğru yürürken akşam ezanı bir günün daha yerini geceye bıraktığını haykırıyor, içimi az önce aldığım **MÜLAKATLAR** adlı eseri okuma heyecanı kaplarken, yüzümü sıcak bir tebessüm sarıyordu.

<http://sensizyildizlarabakamam.blogspot.com/2010/03/selim-ilerin-dilinden-samiha.html>